

ကညီအတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤဖါ ဖဲယသ့ၣ်ညါ

စိၤအဲၣ်ဆါ (ဖဲယိၣ်လူၤ)

ယတၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး ကညီအတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤဖါ တအိၣ်အါအါဘၣ်. တသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကိးယဲအါအါဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယသး အိၣ်ပၣ်ဖျါတၢ် တစဲးဖိလၢယသ့ၣ်ညါ ဒ်လၢအသိးလီၤ. အပူၤကွံၣ်ပုၤမ့ၢ်သံကွၢ်ယဘၣ်ယး ကညီအတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤဖါ ကမ့ၢ်မး တၢ်ကိတၢ်ခဲဖးဒိၣ်မး လၢယဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယတသ့ၣ်ညါလၢယမၤလိတုၢ်ဘၣ်ကညီ အတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤဖါဘၣ်. ပုၤလၢကတဲပုၤယလီၤတံၢ်လီၤဆဲးစ့ၢ်ကိး တအိၣ်ဝဲဘၣ်. န့ၢ်ဟူဘၣ်ယဲပုၤသးပုၢ်တဖၣ်စံးဝဲ ဆူအံၣ်တစဲးဖိ ဆူန့ၣ်တစဲးဖိန့ၣ်လီၤ. ထံၣ်လီၤက့ၤယသးဒ်ယမ့ၢ်ကညီဖိ တဂၤအသိးယကြးသ့ၣ်ညါ ယတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤဖါန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ပဝဲကိးဂၤဒဲးစ့ၢ်ကိး ပကြးသ့ၣ်ညါက့ၤပတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤဖါဒီး ပထူပထံးတမ့ၢ်ဘၣ်ဧါ.

ပုၤကညီဖိအိၣ်ထံၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ပုၤဒိမိဝၤလီၤ. ပိၣ်ခွါအမံၤမ့ၢ်ဖါစိၤဒီးပိၣ်မ့ၢ်အမံၤန့ၣ်မ့ၢ် နီၢ်ပအိၣ်လီၤ. ပုၤဒိမိဝၤခံၣ်အံၤအိၣ်ဒီးအဖိမ့ၢ်ဖိခွါန့ၣ်ဂၤ, ဖိခွါလွံၢ်ဂၤဒီးဖိမ့ၢ်သၢဂၤလီၤ. ပိၣ်ခွါလွံၢ်ဂၤအမံၤမ့ၢ် စိၤခဲၣ်, စိၤပုၤဂီၢ်, စိၤပကူ ဒီးစိၤမိၤန့ၢ်ပုၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပိၣ်မ့ၢ်သၢဂၤ အမံၤမ့ၢ် နီၢ်ပဒဲ, နီၢ်ဘီၣ်ကျိၣ် ဒီး နီၢ်ပအံၣ်တဖၣ်လီၤ. လၢခဲပိၣ်မ့ၢ်သၢဂၤစံးဝဲလၢ သါမ့ၢ်ပိၣ်မ့ၢ် သါဘၣ်ယးဒီးမိၢ်အယိ ကိးက့ၤအသးလၢ “မိၢ်ထံး” လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးပိၣ်ခွါလွံၢ်ဂၤစ့ၢ်ကိးစံးဝဲ သါမ့ၢ်ပိၣ်ခွါသါဘၣ်ယးဒီးပၢ်အယိ ကိးလီၤက့ၤအမံၤလၢ “ပၢ်ထံး” လီၤ. ဒီးပုၤဒိပုၤဝဲၣ်န့ၣ်ဂၤအံၤ ဒ်အကိးလီၤက့ၤအမံၤအသိး ကဲထီၣ်က့ၤပုၤကညီဖိအမံၤ ခဲခွၢ်လၢအမ့ၢ် မိၢ်ထံးဒီး ပၢ်ထံးန့ၣ်လီၤ. ဒီးခဲအံၤမိၢ်ထံးန့ၣ်ပကိးလၢ “ပျီၢ်” ဒီးပၢ်ထံးတခီန့ၣ် ပကိးလၢ “စ့ၢ်” န့ၣ်လီၤ. “စဝီၤ”မံၤအံၤပုၤကိး အိၣ်တပံၣ်တကျါဒီး ကဲထီၣ်က့ၤ “စ့ၢ်” န့ၣ်လီၤ. “ပအိၣ်”မံၤအံၤပုၤကိး အိၣ်တပံၣ်တကျါဒီး ကဲထီၣ်က့ၤ “ပျီၢ်” န့ၣ်လီၤ.

(က) ပၢ်ထံးအတၢ်ဟဲလီၤစၢၤ

ပၢ်ထံးအတၢ်ဟဲလီၤစၢၤမ့ၢ်ဝဲ စိၤခဲၣ် စိၤပုၤဂီၢ် စိၤပကူ ဒီး စိၤမိၤန့ၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စ့ၢ်အတၢ်လီၤစၢၤမ့ၢ်ဝဲ စ့ၢ်, ချီ, ကခူၣ်, မူဆိ, လါဟူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စ့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်အါတက့ၢ်လၢ ပသံၣ်,ခွဲမ့ၢ်, တကူၣ်, ဟီကတး, သ့ၣ်ယၣ်ဝတံၢ်, ပံၣ်, ပကိးသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ခွဲ, ကခူၣ်, မူဆိ, လါဟူၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်အါတက့ၢ်လၢ ကိၢ်ပယိထးခီ မ့ၢ်န့ၣ်ကလံၤစိး တရူးကိၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ.

စိၤခဲၣ်(ခွဲ) ခွၢ်တခွၢ်အံၤ အခါခဲအံၤအိၣ်အါတက့ၢ်လၢ ကိၢ်ပယိအမ့ၢ်န့ၣ်တကပၤ စးထီၣ်လၢရၢၣ်ခၢၣ်ကီၤလၢ ကလံၤထံး တခီတုၤထီၣ်လၢ နၢ်ကးကိၢ်, ကခူၣ်ကိၢ်လၢ ကလံၤစိးတခီလီၤ.

စိၤပုၤဂီၢ် ခွၢ်တခွၢ်အံၤအစၢၤအသ့ၣ် အတၢ်ထီၣ်ပုၤလီၤဖး တဖၣ် ကဲထီၣ်က့ၤ ဘ့ၣ်ဝါ, ဘ့ၣ်သ့, ဘ့ၣ်ဂီၤ, ကဲၤခၢၣ်, ကဲၤဘါ, ပြိး,

ပဒိၣ်, အိၣ်ခိၣ်, ယုၣ်ပိၣ်, စံးစံး, မနုမနီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဖၣ်အံၤအိၣ်အါတက့ၢ်လၢ တီအူမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤစိး တုၤလၢယိ ကိၢ်ဆါ တရူးကိၢ်န့ၣ်လီၤ.

စိၤပကူခွၢ်တခွၢ်အံၤ အစၢၤလီၤလၢပကူ, သလၢပုၤ, မိၤန့ၣ်ပုၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်အါတက့ၢ်လၢ ပကူကိၢ်, သီသံၣ်ခိၣ်,လၢမ့ၢ်ထံး, ဖျးခိၣ်, လူၤသီခိၣ်, ဖၣ်ပုၣ်, ဃိၣ်ပၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

စိၤမိၤန့ၢ်ပုၤ ခွၢ်တခွၢ်အံၤ လီၤစၢၤလၢမိၢ်န့ၢ်ပုၤ ဒီးအိၣ်အါတက့ၢ်လၢ ကစၢ်ဒိၣ်, လၢဒိၣ်, ဆီထံး, ကိၢ်ဒုသထူၣ်, တီအူဘုလၢ် သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဒီးအိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢ မိၢ်လမ့ၢ်, ဒဝဲၣ်ဒီးဘျး န့ၣ်လီၤ.

(ခ) မိၢ်ထံးအတၢ်လီၤစၢၤ

ပုၤပဒဲးတဖၣ် အိၣ်အါတက့ၢ်လၢ သထူၣ်, ဒုယိၣ်, မ့ၢ်ယုၣ်, ကိၢ်မဲ,ဒဝဲၣ်ဒီးဘျး သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤလီၤ.

ပျီၢ်ကအၢ် တီသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်အါတက့ၢ်လၢ တီအူ, ဒုသထူၣ်ဒီးကိၢ်ကိၢ်တဲၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤလီၤ.

ပျီၢ်ဘီၣ်ကျိၣ်တဖၣ် အိၣ်အါတက့ၢ်လၢ ထံထၣ်စ့, ထံထၣ်ကိၢ် တဖၣ်အပူၤလီၤ. ပျီၢ်မိၤပုၤအိၣ်ဝဲလၢ ကိၢ်တီအူအပူၤလီၤ.

ပျီၢ်ထီၣ်ကံၣ်တဖၣ် အိၣ်လၢကိၢ်ကိၢ်တဲၣ် ယိကိၢ်အပူၤလီၤ.

ပျီၢ်ယဲၣ်စကိးအိၣ်လၢ ကိၢ်ကံၣ်မဲအကလံၤစိးလီၤ.

ပျီၢ်မဲၤစ့အိၣ်လၢ ကစၢ်တီနီၤ ပုၤလ့ၤခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပျီၢ်ခမူးတဖၣ်အိၣ်လၢ တီၢ်ကဲကဲထးအပူၤလီၤ.

ပျီၢ်ခဲၣ်နီၣ်တဖၣ် အိၣ်လၢကိၢ်ယုၣ်နါ, ကတိၢ်ထီၣ်ခွၢ်အပူၤလီၤ.

ပျီၢ်ပလီၢ်, ပျီၢ်စးတဖၣ် အိၣ်လၢကိၢ်ကိၢ်တဲၣ်ကလံၤစိးလီၤ. ခဲအံၤပုၤကညီဖိ အကလုၣ်တဖၣ်အံၤ လီၤဘၣ်လီၤဘၢလံ အယိပနီၤဖးက့ၤအိၤ န့ၣ်ကလုၣ်ဒ်အံၤလီၤ.

- ၁. စ့ၢ်
- ၂. ပျီၢ်ဘျး
- ၃. တီသ့
- ၄. ချီ
- ၅. ကခူၣ်
- ၆. မူဆိ
- ၇. လါဟူၣ် သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.
- ၈. မိၢ်တုၤလၢပုၤလီၤန့ၣ်ဒိ
- ၉. ပၢ်ကိၢ်လၢပုၤလီၤန့ၣ်ဒိ
- ၁၀. လီၤလၢပျီၢ်လၢစ့ၢ်တနီၤ
- ၁၁. လီၤလၢစ့ၢ်လၢပျီၢ်တနီၤ
- ၁၂. လၢပုၤပန့ၣ်န့ၣ်ဒိ
- ၁၃. န့ၣ်န့ၣ်ဒိခိၣ်တခွၢ်ယိ

ထိုက်တုတ်တုတ်ထံတော်ခံ
နွံဒိပဒ္ဒးတဒိယိ

ထိုအံဒုးသုဂ်ညါပုလု၊ ပုကညီနွံကလုင်အံ၊ မှ်ဒုဂ်
တဒုဂ်ယိ တထာယိလိ။

(ဂ) ကညီဖိသုးအလိဂ်အကျဲ

ဒ်ပုကလုင်တဖုဒီးတဖု သုးအလိဂ်အကျဲ ဒုးအိဂ်ထီဂ်အ
ထံအကိဂ်အသိးနုဂ် ပဲပုကညီတကလုင်အံ၊ ပသုးစုဂ်ကိးပ
လိဂ်ဆုမုဂ်ထီဂ်တဒိနုဂ်လိ။ တဂ်ဆာကတိဂ်လု၊ ပုကညီသုးအ
လိဂ်အကျဲစးထီဂ်လု၊ ကိဂ်ဘာဘူးလိဂ်ဒီးတုလိ။ ကိဂ်ပယိအပူ
နုဂ်မုဂ်ဝဲဒ်အဖျါဝဲလု၊ အဖိလိဂ်အသိးနုဂ်လိ။

၁. ဟးထီဂ်လုကိဂ်ဘာဘူးလိဂ် ခနု၂၂၄၆နုဂ်တု၊ ကိဂ်မ
ကိလယာ်ဖဲ ခနု၃၁၉ရနုဂ် လဲတုလုကိဂ်ဘာဘုစာ ယံဝဲဒ်အနုဂ်
၃ရနုဂ်

၂. ဟးထီဂ်လုကိဂ်မကိလယာ် ဖဲခနု၂၀၁ရနုဂ် အိဂ်ဖဲ ကိဂ်
မကိလယာ်၁၈၀နုဂ် လဲတုမုဂ်ထီဂ်တကံစတုဂ် ခနု၂၀၁၃နုဂ်
လဲတုဘာဘုစာယံဝဲဒ်၉နုဂ်

၃. ဟးထီဂ်လုမုဂ်ထီဂ်တကံစတုဂ်ခနု၁၈၆၆နုဂ် အိဂ်ဖဲမုဂ်
ထီဂ်တကံစတုဂ်၁၄ရနုဂ် လဲတုလုကိဂ်ဘာဘုဖဲခနု၁၈၆၄နုဂ်
လဲတုဘာဘုစာယံဝဲဒ်၂နုဂ်

၄. ဟးထီဂ်လုကိဂ်တံဘုဂ် ခနု၁၃၈၈နုဂ် အိဂ်ဖဲကိဂ်တံဘုဂ်
၄၆၆နုဂ် လဲတုလုကိဂ်ယုနု ခနု၁၃၈၅နုဂ် လဲတုလုကိဂ်ယံဝဲဒ်၃နုဂ်

၅. ဟးထီဂ်လုကိဂ်ယုနု အိဂ်ထံးတဘျီ ခနု၁၁၂၈နုဂ်
အိဂ်ဖဲကိဂ်ယုနု၂၅ရနုဂ် လဲတုလုကိဂ်ပယိ အိဂ်ထံးတဘျီ
ခနု၁၁၂၅နုဂ် လဲတုလုကိဂ်ဘာဘုစာ ယံဝဲဒ်၃နုဂ်

၆. ဟးထီဂ်လုကိဂ်ယုနု ခံဘျီတဘျီဖဲ ခနုရ၄၁နုဂ် အိဂ်
လုကိဂ်ယုနု၆၆၆၄နုဂ် လဲတုလုကိဂ်ပယိ ခံဘျီတဘျီဖဲ ခနု
ရ၃၉နုဂ် လဲတုလုကိဂ်ဘာဘုစာယံဝဲဒ်၂နုဂ်လိ။

ပုကညီဟးထီဂ်လု၊ ကိဂ်ဘာဘူးလိဂ်ဖဲ ခနု၂၂၄၄ဒီးတုဖဲ
ကိဂ်ပယိပူ အိဂ်ထံးတဘျီဖဲ ခနု၁၁၂၅နုဂ်ဒီး ခံဘျီတဘျီဖဲ
ခနုရ၃၉နုဂ်နုဂ်လိ။ ဒ်အဖျါလုပုကညီ သုးအသးတဘျီဒီး
တဘျီလု၊ အဖိခိဂ်အသိးနုဂ် ပုကညီအိဂ်လု၊ ကိဂ်မိဂ်ပုဂ်လု၊
ကိဂ်ယုနုဒီး နုလိလုဆုကိဂ်အသိ (ကိဂ်ပယိ) အပူ အိဂ်ထံးတ
ဖုဖဲခနု၁၁၂၅နုဂ် ဒီးခံဘျီတဘျီဖဲ ခနုရ၃၉နုဂ်နုဂ်လိ။ အယိ
ခရံဂ်အနုဂ်၂၀၀၉နုဂ်နုဂ် ကညီအနုဂ်အိဂ်ဝဲ၂ရ၄၈နုဂ်နုဂ်လိ။
နုဂ်အဝဲအံမုဂ်ကညီဖိဒိကလုင် ပဂ်ဂါပဂ်ကျာလုအမုဂ် ကညီ
အနုဂ်နုဂ်လိ။

(ဃ) ပုကလုင်တကလုင်ဒီးတကလုင်

(က) ပုကညီ

မှ်ပုတုလုကိဂ်အံ၊ အဆိကတဂ်တဖုလိ။ ဟဲတု
လိဖဲခနု၁၁၂၅နုဂ်နုဂ်လိ။ မှ်ပုသုဂ်စုသးစု အဲဂ်တဂ်တိတဂ်
လိ၊ အိဂ်ဒီးတဂ်ယုတဂ်ဖိးဒီး တဂ်အဲဂ်တဂ်ကွံတဖုနုဂ်လိ။ ဒုးအိဂ်

ထီဂ်ဝဲအထံအကိဂ်ဒီး ကိးနုဂ်အကိဂ်အမံလု “ကိဂ်သုလု” နုဂ်
လိ။ မှ်ပုအဲဂ်တဂ်မုဂ်တဂ်ခုဂ် တဂ်သဘျီအယိ တုတဂ်ဘုဂ်အံ၊
တမုဂ်တလုအဆာကတိဂ်နုဂ် သုးကစိထီဂ်ကွံအသး ဒီးဟး
ထီဂ်ကွံဝဲလု၊ ပုကလုင်လု၊ အသိးအကျါတဘျီယိနုဂ်လိ။ တ
ဟုဂ်တဘျီတဂ်ဘုဂ်၊ ဖဲးအိဂ်မးအိဂ်ဒုဂ်အတဂ်၊ လုဂ်အိဂ်လုဂ်အိ
အသးလု၊ အဂ်အဘါဒီးအတဂ်မးတိတိလိလိ၊ အပူနုဂ်လိ။

(ခ) ပုယိဖိ

ယိဖိတကလုင်အံ၊ အိဂ်လုတရူးကိဂ်အပူ ဟဲကု
လိ၊ အိဂ်သကိးဒီးပုကညီဖိ ဖဲခနု၁၀၄ရနုဂ် အပူလိ။ ပုကညီ
ဖိတဖု မှ်ပုအိဂ်ဘုဂ်ယုဂ်လိဂ်အသးဒီး ပုယိဖိတဖု လုပု
လံလံတုလိလု၊ ခဲကနုဂ်အံလိ။ ဖဲပုကညီအိဂ်တပူလု
လုဂ်အဝဲသုဂ် ပိဂ်လိဂ်ဒုဂ်ပုကညီဖိအခဲ ဒီးအိဂ်သကိးဒီးပုကညီ
ဖိ ဖဲးအိဂ်မးအိဂ်သကိးဒီး ကညီဖိနုဂ်လိ။

(ဂ) ပုပယိ

ပယိဖိမှ်ပုအိဂ်လုကိဂ်တံဘုဂ် ထံကျိပရုဂ်မုဂ်ပူတြုဂ်
အစိး ဒီးဟဲကုပိဂ်လိ၊ ပရုဂ်မုဂ်ပူတြုဂ်ကျိအထုဂ် ကိဂ်အိဂ်သုဂ်
အပူလိ။ အိဂ်ဖဲနုဂ်ယံဝဲဒ်ဒီးလုအံ ဟဲဒိဂ်ဝဲတံ ပကိယိမးမုဂ်
နုဂ်ဝဲဒီး ဟဲအိဂ်ဝဲဆိးဝဲလု၊ ပုကညီဖိအကျါလု၊ ယဲဝါကျိ၊ ယဲဝါ
ဝုဂ်၊ တကိဝုဂ်သုဂ်တဖု အပူနုဂ်လိ။ အဝဲသုဂ်နုဂ်လိ၊ ကိဂ်သု
လုအပူဖဲခနု၈၅၀နုဂ်အပူအတုနုဂ်လိ။ ပယိနုဂ်မှ်ပုကညီ
ကိးနုဂ်အမံလိ။ အဝဲသုဂ်ကိးဒုဂ်အမံလု၊ ပရုဂ်မုဂ်ဝဲမုဂ်မုဂ်
နုဂ်လိ။

(ဃ) ပုတလု

တလုမုဂ်ကိလုလုတုဂ်လုကုင် ဒီးကိလုလု
အူရယုဂ်အိဂ်ဝဲလု၊ ကိဂ်မဒြးအပူလိ။ ဝဲအလိဂ်ခဲ ဟဲဒိပိဂ်လဲဂ်
ကုဂ်ကျိလုကလုဒုးဒုးဒီး ဟဲအိဂ်ဝဲဆိးဝဲဒုဂ်လု၊ ပုကညီအကျါ
ဖဲခနုရ၅၀နုဂ် အပူနုဂ်လိ။ တလုနုဂ်ပုကညီဖိကိးနုဂ်အမံ
လိ။ ခဲအံပုကိးအိလုတလု တအဲဂ်လုဝဲဘုဂ်၊ ကိးလိ
ကုအသးလု “မိဂ်” နုဂ်လိ။

(င) ပုရုဂ်ခါဂ်

ရုဂ်ခါဂ်မှ် ကိလုလုဖိတကလုင် အိဂ်ဝဲလုကိဂ်
ပယိဒီး ကိဂ်အိဂ်သုဂ် အဘာဂ်စာလုပုလံလံဒီး ဖဲကိလုဝါ
ဒိဂ်စိပတဂ်အခါ ကိလုဝါတုဂ်နုဂ်ကိဂ်ဖိတဘျီအံလု၊ ကိဂ်
ပယိအထာပူဒီး ပုရုဂ်ခါဂ်ဖိကဲထီဂ်ကု၊ ကိဂ်ပယိထံဖိကိဂ်ဖိ
နုဂ်လိ။

ပမုဂ်ကွံလု၊ တဂ်စံဂ်စိတဲစိအပူပဝဲ ပုကညီဖိတ

ကလုင်အံပမုာ် ပှတဖှ်လၢ အဟဲအိၣ်ဟဲဆိးလၢ ကီၢ်အသီတ ဘၣ်အံအဆိကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးလၢ တၢ်သးခုကစီၣ် တကပၤစ့ၢ်ကီး ပမုာ်တၢ်ဖိဝဲၣ်ကိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပအိၣ်တၢ် စဲၤခဲးလၢပှၤဂၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. အအံၤလၢမန့ၤတမံၤအယိ လဲၣ်? တကြးလၢပဆိကမိၣ် ထံၣ်လီၤက့ၤပသးဘၣ်ဒါ. ပမုာ် ကွၢ်လၢပတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤအပူၤ ပထံၣ်ဘၣ်လၢ မိၢ်ပၢ်ခံၤလီၤဖး ဒီးဖိတဖှ်ပိၣ်ထွဲ မိၢ်အခံတနီၤဒီး ပၢ်အခံတနီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤ မုာ်လီၤဖးအံၤ တုၤခဲအံၤတကတၢ်ဝဲဒီးဘၣ်လီၤ. ပှၤအိၣ်ယံၤဒီး ဝဲၢ်, ဝဲၢ်အိၣ်ယံၤဒီးပှၤ ဒ်န့ၣ်အသိး ပှၤတယုဝဲၢ်, ဝဲၢ်တယုပှၤ အယိ ခဲအံၤ ပှၤထံၣ်ဝဲၢ်ဆိမိၣ်ဝဲလၢ ဒုၣ်ဒါ, ဝဲၢ်ထံၣ်ပှၤဆိမိၣ်ဝဲလၢ ဒုၣ်ဒါ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျုးတၢ်ဘိယိ ထီဒါလိၣ်ပသး, သးတလီၤဖျိၢ်ယိ လီၤဖးလိၣ်ပသးအံၤ ပမုာ်ဆိကမိၣ်က့ၤ မှၢ်တၢ်လၢကဲဘျုးကစီဒိ ဒါ. မှၢ်ကြးကွၢ်လိပဒိပှၤဝဲ ကလုင်ဂၤတဖှ် အတၢ်ဂ့ၤဒီး ပက ဘၣ်ကွၢ်လိလံးန့ၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. ပတၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယး ပတၢ်စံၣ်စိၤ တဲၤစိၤအဂ့ၢ် စ့ၤမးလီၤ. ပှၤလၢအသ့ၣ်ညါသ့ၣ်တဖှ် ဝံသးစ့ၤ ပကကွဲးဖျါသကီး ပတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤစိၤအဂ့ၢ် ဒ်သိးပှၤလၢခံတစိၤအ ဝီၢ်ကမုာ်တၢ်ဝဲ တၢ်တမံၤမံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤပပှၤကလုင်တ နီၤအိၣ်တၢ်ဒၣ်အမံၤလီၤ. တသ့ၣ်ညါက့ၤအတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤစိၤ တ နီၤဒၣ်လဲၣ်စံးလီၤသးလၢ ကညီဖိဘၣ်ဆၣ် ကဲထီၣ်ကညီဖိလၢ က တီၤက့ၤအကျိၣ်တဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်က့ၤဘၣ်ဂၢ်အံၤခဲအံၤ အါထီၣ်ဝဲလဲ. တစဲးဘၣ်တစဲးတုၤလီၤလၢဝ့ၢ်ခိၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သ့ၣ် တဖှ်အပူၤလဲန့ၣ်လီၤ. ပတၢ်ဆံးလီၤစ့ၤလီၤတဖှ်အံၤ လၢတၢ် တပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးအပူၤလီၤ.

မိပကစိၣ်ကဖိ ပပှၤကလုင်အမံၤ ဒီဖျိဟံးယၣ် ပၤယၣ်တၢ် အိၣ်ဒီးပှၤန့ၣ်တက့ၢ်. မိပထူးထီၣ်တီၤထီၣ်လၢ ယှၤအဘျုးအဖျိၣ် မၤန့ၢ်အိၣ်ကဲ ပှၤဒုၣ်ပှၤဒါ န့ၤဒုၣ်န့ၤဒါ ကိးဂၤဒဲးန့ၣ်တက့ၢ်.

လၢ, စိၤအဲၣ်ဆၢ (စံယိၣ်လုၢ်)

လံၣ်ဒီးသန့

- ပမုာ်ပပှၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ - စိၤဘိၣ်ထူကွဲး
- ကညီတၢ်စံၣ်စိၤတဲၤစိၤ - စိၤအိၣ်လးကွဲး

ပှၤကွဲးလံၣ်တၢ်အုၣ်သး

ဘၣ်ယးဒီးယတၢ်ကွဲးအံၤ ဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါတၢ်လံၣ်အီၤတဘျီ ဖဲၤ၂၀၀၃န့ၣ် လၢMITကို KAREN STUDENT ASSOCIATION တန့ၣ်တဘျီ အမဲးကစံန့ၣ်လီၤ. ယမုာ်လၢ လၢကဟ့ၣ်ဝဲ တၢ်ကဲဘျုးတမံၤမံၤလၢ ပှၤလၢအတဖးဘၣ်ဒီးတဖှ် အဂီၢ်ဒီး ပၣ်ဖျါက့ၤအီၤ လၢခံတဘျီန့ၣ်လီၤ.

ဖိဒိၣ်မုာ်ဒါ

နမုာ်မတၢ်လဲၣ်?
 နဟဲမၤတၢ်ဖဲန့ၣ်မတၢ်လဲၣ်?
 နဟဲမၤတၢ်ဖဲလဲၣ်?
 နမၤတၢ်ဆူၣ်ထဲလဲၣ် ?
 ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. နဘၣ်မၤဒၣ် ဖှ်တပူၤအတၢ်မၤလၢ ပှၤတအဲၣ်ဒီးမၤ, ဘၣ်တဘၣ် အါဘျီ ပှၤကွၢ်ဆံးန့ၤလၢ နတၢ်မၤအယိလီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ဒီးလၢနလီၢ်နကျဲ နမၤနဲလၢၣ်သး တီတီ လီၤလီၤ လၢၣ်ဂံၢ်လၢၣ်ဘါအယိ နဘၣ်တၢ်ပၣ်ဒိၣ်ပၣ်ကဲနၤ နဘၣ်တၢ်စံးဘျုးနၤ သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်နၤလၢ နဟံၣ် ကစၢ်မုာ်လီၤ. လၢနၤအယိ ပှၤသ့ၣ်ညါ ပှၤကီၢ်ပယိဖဲ, ပှၤသ့ၣ်ညါ ပှၤကညီဖိသ့ၣ်တဖှ် အတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါ အတၢ်တီတၢ်လီၤ အတၢ်ပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သး လၢပှၤဂၤ အဖိဒိၣ်လီၤ.

နတၢ်တူၢ်ဆါနသးဖျါထီၣ်ဖဲ ကလံၤမုာ် Nagis လီၤလၢ ကီၢ်ပယိအခါလီၤ. ဖဲဟံၣ်ကစၢ်မုာ်တဂၤ ထၢဖျိၣ်တီၢ်ဖိစ့ဖိလၢ အသကိးတဖှ်အအိၣ်ဒီး ဟဲဟ့ၣ်ဝဲ ဆူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ် နတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါ ဖျါထီၣ်ဝဲလီၤ. ဖဲယသံကွၢ်အီၤ နသ့ၣ်ညါ ပတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤဒ်လဲၣ်? စံးဝဲတဘျီ သါပှၤမၤတၢ်ဖဲန့ၣ် မှၢ်ပှၤကညီ အိၣ်ဟဲလၢ ကီၢ်ပယိတခီ ဒီးဟဲဘါညီန့ၢ်ယွဲဖဲ Boy's Brigade န့ၣ်လီၤ. နနီၢ်ကစၢ်က့ၤလဲ ဆူကီၢ်ပယိ ဆူန့ၣ်သဝီလဲ. ဘၣ်ဆၣ်နသရၣ်မုာ် တသးပှၤနီၣ်နဘျုးဒီး နပှၤကလုင် လၢအဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဘၣ်. တၢ်ဘျုးဒိၣ်မး ဖိဒိၣ်မုာ်ဒါ. . . နတၢ်မၤဂ့ၤတဖှ် တမ့ၢ်တၢ်ကလီကလီဘၣ်. နတၢ်တူၢ် ဆါနီၣ်ဆါနသး အစၢဖျါထီၣ်ဝဲဖဲ နပှၤကလုင် ဘၣ်ကီ ဘၣ်ခဲလီၤ.

မိယှၤအိၣ်ဒီးနၤလၢ နတၢ်မၤဆူညါ မိနကစိၣ် ကဖိထီၣ်ကဒီး နပှၤကလုင်လၢ နစုအတၢ်မၤ အပူၤထီၣ်ဘိတက့ၢ်.

ဖျိၣ်ကိၣ်.

နမုာ်ဂၢ် တီအူဖိလူလုၢ်